

Розв'язування систем рівнянь. Розв'язування задач.

Що означає розв'язати систему рівнянь?

Розв'язати систему рівнянь означає знайти всі її розв'язки або довести, що їх не існує.

Які системи рівнянь називаються
системами рівнянь другого
степеня?

**Система рівняння з двома
змінними, що містить хоча б одне
рівняння другого степеня,
утворюють систему рівнянь
другого степеня з двома
змінними**

Способи розв'язування систем рівнянь

1) Графічний спосіб

2) Спосіб

підстановки

3) Спосіб додавання

4) Спосіб порівняння

Прикладна задача – текстова задача, яка містить нематематичні поняття

Етапи розв'язування прикладної задачі:
створення математичної моделі;
розв'язування задачі (створеної моделі);
аналіз відповідей

Алгоритм розв'язування задачі за допомогою системи рівнянь

Синичка – велика трудівниця. Готуватись до зимового голоду вона починає ще весною або влітку. І до зими ця маленька пташечка може назбирати і сховати до 15 кг насіння і зернят. Проте взимку не завжди їй вдається знайти схованку. Тому доводиться шукати їжу під снігом або харчуватися у годівничках.

Складіть рівняння за даною умовою:

- 1) одне число x , друге y , добуток 15;
- 2) довжина прямокутника a , ширина b , площа 48 см^2 ;
- 3) гіпотенуза прямокутного трикутника 10, катети x , y ;
- 4) швидкість велосипедиста x км/год, швидкість пішохода y км/год, за 2 год пішохід проходить на 1 км менше, ніж велосипедист проїжджає за 1 год.
- 5) ціна однієї булочки x грн, а ціна рогалика – y грн. Скільки коштує 2 булочки та 3 рогалики?

1) $x \cdot y = 15$;

2) $a \cdot b = 48 \text{ см}^2$;

3) $10^2 = x^2 + y^2$;

5)

$2x + 3y$

4) $x - 2y = 1$

№1. Укажіть систему, яка відповідає умові задачі: «Число x на 3 менше від числа y , а їхній добуток дорівнює 88. Чому дорівнюють ці числа?».

$$y - x = 3$$

$$x \cdot y = 88$$

- 1) $\begin{cases} x + 3 = y, \\ x : y = 88; \end{cases}$ 2) $\begin{cases} y - x = 3, \\ xy = 88; \end{cases}$ 3) $\begin{cases} x + y = 3, \\ xy = 88; \end{cases}$ 4) $\begin{cases} x = y - 3, \\ x + y = 88. \end{cases}$

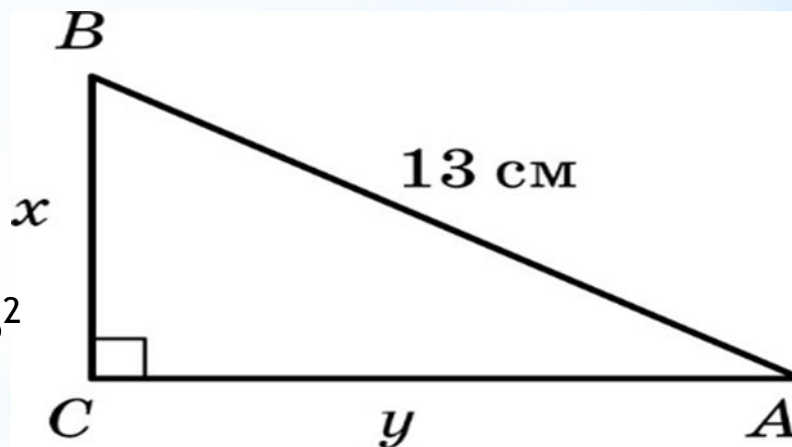

Снігур-як це не дивно звучить, але чим більші морози, тим спокійнішими виглядають снігурі. Зазвичай вони літають невеликими зграйками до 10 осіб. У люті морози снігурі сидять нерухомо і лише час від часу «оживають», щоб з'їсти яку-небудь ягідку чи насіння. Особливо любляють снігурі ягоди горобини.

№₂ . За допомогою якої системи рівнянь можна знайти катет прямокутного трикутника ABC (див. рисунок), якщо катет AC на 7 см більший, ніж катет BC ?

$$\begin{aligned} AC - BC \\ = 7 \end{aligned}$$

За теоремою Піфагора: $AC^2 + BC^2 = AB^2$

$$A \quad \begin{cases} x - y = 7, \\ 2(x + y) = 13 \end{cases}$$

$$Б \quad \begin{cases} y - x = 7, \\ x + y = 13 \end{cases}$$

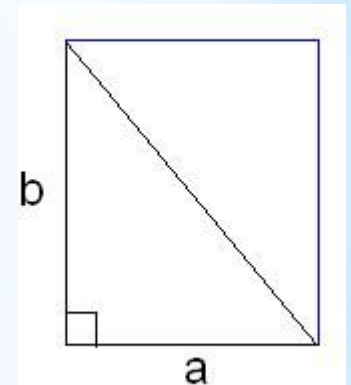
$$B \quad \begin{cases} y - x = 7, \\ x^2 + y^2 = 13^2 \end{cases}$$

№3. Укажіть рівняння, яке відповідає умові задачі:
«Периметр прямокутника дорівнює 28 дм, а діагональ дорівнює 10 дм. Знайдіть сторони a і b прямокутника».

$$P = a + a + b + b = 2(a + b)$$

$$2(a + b) = 28$$

$$a^2 + b^2 = 10^2$$

- 1) $\begin{cases} a + b = 28, \\ ab = 10; \end{cases}$ 2) $\begin{cases} 2(a + b) = 28, \\ ab = 10; \end{cases}$ 3) $\begin{cases} a + b = 14, \\ a^2 + b^2 = 100; \end{cases}$ 4) $\begin{cases} 2(a + b) = 28, \\ ab = 10. \end{cases}$

Горобчик - хоча горобчики і невибагливі у виборі їжі, проте взимку ці маленькі сірі пташечки потребують допомоги людини. Харчуються горобчики насінням, зерном, хлібними крихтами. Тому варто їх підгодовувати.

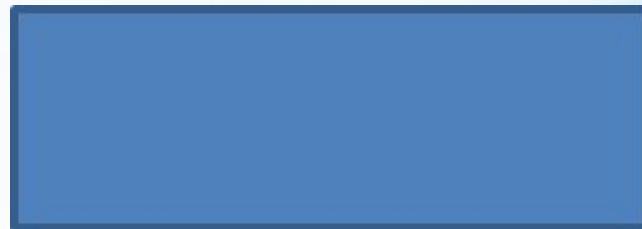
№4. Навколо прямокутної ділянки землі площею 2400 м^2 поставили огорожу завдовжки 220 м. Знайти довжину та ширину ділянки.

Площа прямокутника

$$S = x \cdot y$$

x

y

Периметр прямокутника $P = x + x + y + y = 2(x + y)$

$$\text{A} \begin{cases} x \cdot y = 2400, \\ 2(x + y) = 220. \end{cases} \quad \text{B} \begin{cases} x + y = 2400, \\ 2xy = 220. \end{cases} \quad \text{C} \begin{cases} x \cdot y = 220, \\ 2(x + y) = 2400. \end{cases}$$

$$\begin{cases} x \cdot y = 2400, \\ 2(x + y) = 220 \end{cases} \quad \begin{cases} x \cdot y = 2400 \\ x + y = 110 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 110 - y \\ y(110 - y) = 2400 \end{cases}$$

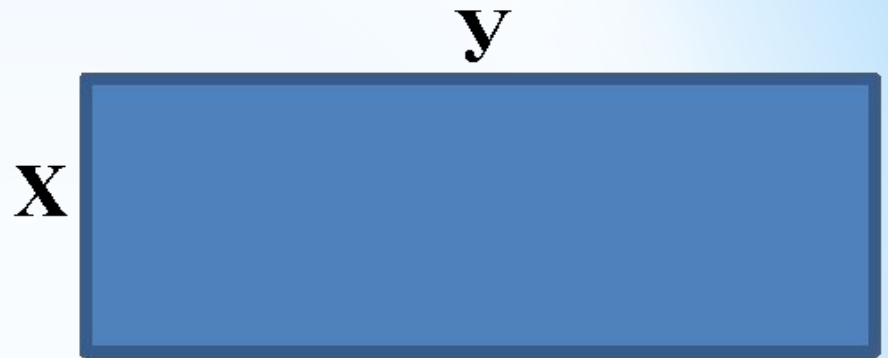
$$110y - y^2 = 2400$$

$$y^2 - 110y = -2400$$

$$y^2 - 110y + 2400 = 0$$

$$\begin{cases} y_1 + y_2 = 110 \\ y_1 \cdot y_2 = 2400 \end{cases} ;$$

$$\begin{cases} y_1 = 30 \\ y_2 = 80 \end{cases}$$

Відповідь: 30 м і 80 м.

Дятли - цікаво спостерігати за зимівлею дятлів. Дятли можуть як відлітати у теплі краї, так і зимувати у рідних лісах. Зимують вони у дуплах, які самі й видовбують. Зазвичай дятли харчуються комахами, ягодами і насінням, але взимку їхній раціон значно звужується. Їх рятує насіння ялинових і соснових шишок. І попри невелику кількість їжі, дятли є дуже щедрими птахами і з легкістю можуть поділитися їжею з іншими пернатими.

Робота в парах

* I група

**Обчислити
довжину і
ширину
годівнички,
площа основи
якої 1200 см^2 , а
на бортики
затрачено 140
см лиштви**

* II група

**Обчислити
довжину і
ширину
годівнички,
площа основи
якої 2000 см^2 , а
на бортики
затрачено 180 см
лиштви**

$$\begin{cases} x \cdot y = 2000, \\ 2(x + y) = 180 \end{cases}; \quad \begin{cases} x \cdot y = 2000 \\ x + y = 90 \end{cases}; \quad \begin{cases} x = 90 - y \\ y(90 - y) = 2000 \end{cases};$$

$$90y - y^2 = 2000$$

$$y^2 - 90y = -2000$$

$$y^2 - 90y + 2000 = 0$$

$$\begin{cases} y_1 + y_2 = 90 \\ y_1 \cdot y_2 = 2000 \end{cases};$$

$$\begin{cases} y_1 = 50 \\ y_2 = 40 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 50 \\ y = 40 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x \cdot y = 1200, \\ 2(x + y) = 140 \end{cases}; \quad \begin{cases} x \cdot y = 1200 \\ x + y = 70 \end{cases}; \quad \begin{cases} x = 70 - y \\ y(70 - y) = 1200 \end{cases};$$

$$70y - y^2 = 1200$$

$$y^2 - 70y = -1200$$

$$y^2 - 70y + 1200 = 0$$

$$\begin{cases} y_1 + y_2 = 70 \\ y_1 \cdot y_2 = 1200 \end{cases};$$

$$\begin{cases} y_1 = 30 \\ y_2 = 40 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 30 \\ y = 40 \end{cases}$$

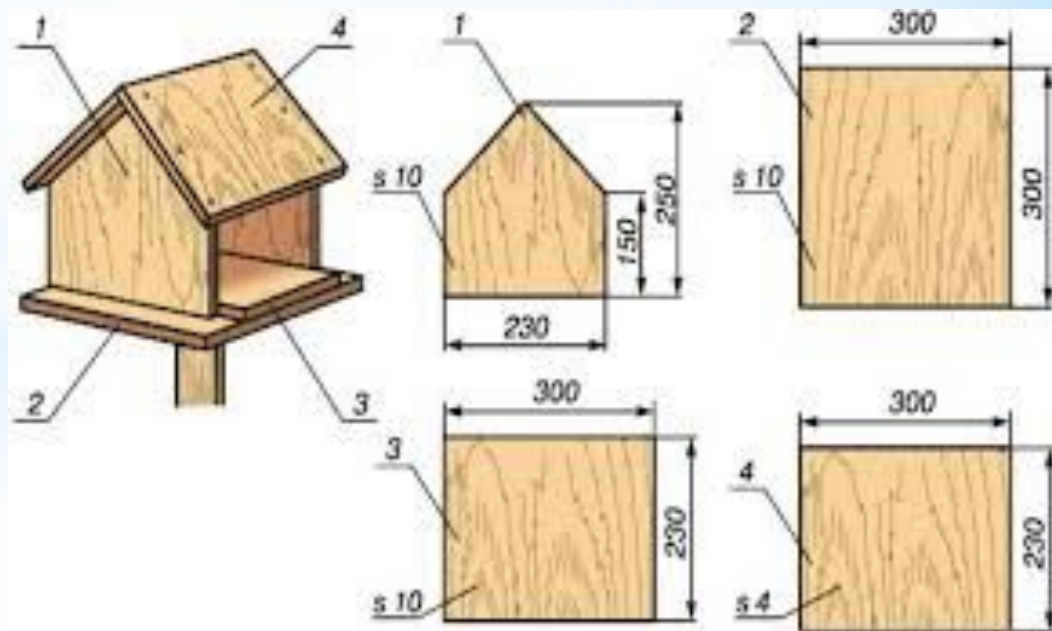
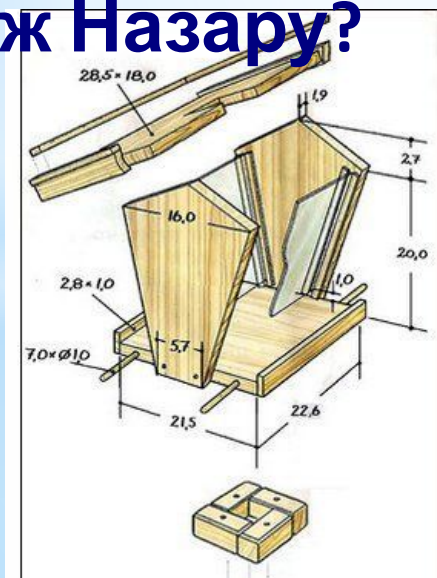
У парку росло x рядів по y дерев у кожному. Під час озеленення парку до кожного ряду додали по одному дереву, і загальна кількість дерев у парку збільшилася від 40 до 48. Скільки дерев і рядів було в парку?

Обчисліть скільки годівничок потрібно виготовити, якщо їх вивішують на кожному 6 дереві.

- ▮ Сойка- осілий птах розмірами з галку. Впізнати її легко по яскраво-блакитних з чорним обідком дзеркальцях на крилах і чорних „вусах”. У неї довгий хвіст і короткі крила. Поїдає дрібних гризунів, жаб, гадюк, ос, комах. На зиму робить запаси жолудів. Дуже галаслива, крик неприємний. Може імітувати голоси інших птахів.

Задача. Іванко виготовляв комплект годівничок 9 годин, після чого до нього приєднався Назар. Після 7 годин спільної роботи вони закінчили комплект. За скільки годин міг би виготовити комплект годівничок кожний хлопчик, працюючи окремо, якщо Іванку потрібно для цього на 3 години більше, ніж Назару?

Задача. Іванко виготовляв комплект годинничок 9 годин, після чого до нього приєднався Назар. Після 7 годин спільної роботи вони закінчили комплект. За скільки годин міг би виготовити комплект годинничок кожний хлопчик, працюючи окремо, якщо Іванку потрібно для цього на 3 години більше, ніж Назару?

Нехай Іванко виготовляв би комплект x годин, тоді Назару для цього треба

$(x-3)$ год. За одну годину Іванко виготовляє $\frac{1}{x}$, а Назар $\frac{1}{x-3}$ частини комплекту, тоді за 9 год. – $\frac{9}{x}$, а за 7 год. спільної роботи $7\left(\frac{1}{x} + \frac{1}{x-3}\right)$. Разом цей обсяг роботи становить 1.

Складаємо рівняння:

$$\frac{9}{x} + 7\left(\frac{1}{x} + \frac{1}{x-3}\right) = 1;$$

$$\frac{16}{x} + \frac{7}{x-3} = 1;$$

$$\begin{cases} 16(x-3) + 7x - x(x-3) = 0; \\ x \neq 3 \\ x \neq 0 \end{cases}$$
$$x^2 - 26x + 48 = 0$$
$$\begin{cases} x = 2 \\ x = 24 \end{cases}$$

Значення 2 не задовольняє умову задачі $(x-3 > 0)$.

24 год. – за такий час Іванко виготовить комплект годівниць.

24–3=21(год.) – потрібно Назару.

Відповідь : 24год; 21год.

Рефлексія

- 0 Як приємно знати, що ти про щось дізнався (Мольєр)
- 0 Я знаю, що я нічого не знаю (Сократ)
- 0 Скажи мені і я забуду, покажи – я запам'ятаю, залучи мене я зрозумію (Конфуцій)
- 0 Пізнання починається з подиву (Арістотель)

